

21. FINANČNÉ INVESTOVANIE PODNIKU

Podnik je nútený vstupovať nielen na trh tovarov a služieb, trh výrobných faktorov /pôdy, práce a kapitálu/, ale aj na finančný trh.

V trhovej ekonomike sa finančný trh považuje za **vrchol ostatných trhov**. Je univerzálnym trhom, pretože jeho zdroje a prostriedky možno univerzálne využiť vo všetkých oblastiach. Finančný trh umožňuje podnikom **získavať** a umiestňovať peňažné prostriedky.

Podnik vstupuje na finančný trh z niekoľkých dôvodov:

1. ak si chce **získať** peňažné prostriedky na financovanie bežných prevádzkových potrieb alebo chce financovať svoj rozvoj získaním dlhodobého úveru, emisiou účastín, prípadne obligácií
2. ako finančný investor, ktorý chce **investovať** svoje dočasne voľné peňažné prostriedky do krátkodobých cenných papierov alebo nákupu akcií, prostredníctvom ktorých získava účasť na vlastníctve iných podnikov.

FINANČNÝ TRH A JEHO FUNKCIE

Funkcie finančného trhu:

1. **akumulačná**
  - mobilizuje peňažné prostriedky zo všetkých zdrojov
2. **alokačná**
  - umiestňuje prostriedky v oblasti kapitálu a v oblasti cenných papierov
3. **prerозdelovacia**
  - prerозdeluje predtým zmobilizovaný kapitál - sprostredkúva zmenu držby
4. **selekčná**
  - podporuje rozvoj podnikov a urýchľuje zánik neperspektívnych podnikov

Finančný trh odráža:

- 1, prosperitu alebo neúspešnosť hospodárskeho vývoja jednotlivých podnikov
- 2, je citlivým barometrom medzinárodnoekonomických i medzinárodnopolitických procesov
- 3, umožňuje prílev zahraničného kapitálu, využívanie prírodného bohatstva, uľahčuje prístup k lacným a nevyužitým výrobným činiteľom, čo prispieva k rastu efektívnosti výroby.

CHARAKTERISTIKA FINANČNÉHO TRHU

Na finančnom trhu sa sústreďuje ponuka a dopyt po peňažnom kapitáli, platobných prostriedkoch, cenných papieroch, divízach, kdrahých kovoch, poisťnej ochrane a pod. Toto sústredenie sa uskutočňuje **prostredníctvom finančných sprostredkovateľov**, kam patria najmä banky, sporiteľne, poisťovne, dôchodkové fondy, peňažné burzy, investičné spoločnosti atď. Finanční sprostredkovatelia zabezpečujú **vzájomné spojenie všetkých ekonomických subjektov**, ktorí vystupujú na finančnom trhu - orgány verejného sektora podnikateľský sektor a obyvateľstvo.

Finanční sprostredkovatelia, uľahčujú uskutočňovanie príslušných transakcií, znižujú náklady, sú schopní zvládnuť riziko lepšie, ako by to bolo v prípade jednotlivých účastníkov finančného trhu.

Výsledkom stretnutia ponuky a dopytu po nástrojoch finančného trhu je **cena**, ktorá nadobúda formu úroku, kurzu cenných papierov, divízového kurzu, poistného atd.

Finančný trh je trhom, na ktorom finanční sprostredkovatelia prostredníctvom finančných nástrojov zabezpečujú pohyb krátkodobého, strednodobého a dlhodobého kapitálu medzi jednotlivými subjektmi v národnom aj medzinárodnom meradle.

Táto definícia finančného trhu zdôrazňuje tri základné aspekty:
1, systém finančných nástrojov, prostredníctvom ktorých
2, finančné inštitúcie zabezpečujú
3, pohyb peňažného kapitálu medzi ekonomickými subjektmi v národnom i medzinárodnom meradle.

V rámci finančného trhu rozlišujeme nasledujúce **segmenty** /zložky/:

- peňažný trh		- trh drahých kovov
- kapitálový trh		- poistný trh
- devízový trh		

Peňažný trh

Pre peňažný trh je charakteristické, že sa tu obchoduje prevažne vo veľkom s krátkodobými finančnými nástrojmi, ktoré majú splatnosť kratšiu ako jeden rok.

Stát si na peňažnom trhu obstaráva prostriedky na krytie krátkodobého deficitu štátneho rozpočtu.

Subjektmi sú hlavne veľkí investori, orgány verejného sektora, peňažné inštitúcie.

K nástrojom peňažného trhu patria pokladničné poukážky / splatné do 30, 60, 90 dní/, depozitné certifikáty, komerčné cenné papiere, zmenky, šeky a pod. Pre cenné papiere peňažného trhu je charakteristický vysoký stupeň likvidity, nízke riziko, menšie cenové fluktuácie, ale aj nižší výnos. S obľubou sa využívajú na zhodnotenie nadbytočných prostriedkov, ktorými ekonomické subjekty disponujú iba dočasne.

Cena na peňažnom trhu je **úrok**. Výška úroku je výsledkom vzťahu medzi ponukou a dopytom po peňažnom kapitáli.

Dôležitou skutočnosťou pri tomto druhu ceny je:

Nominálnu úrokovú mieru - je úroková miera z peňazí vyjadrená v peniazoch, napr. 10%, 17,5% z veľkosti požičaného peňažného kapitálu.

Reálna úroková miera je korigovaná o infláciu. Definuje sa ako nominálna úroková miera mínus miera inflácie. Napríklad - ak je nominálna úroková miera 17,5% a miera inflácie 12%, potom reálna úroková miera predstavuje 5%.

Peňažný trh môže byť bankovo organizovaný alebo neorganizovaný medzi nebankovými podnikateľmi navzájom.

Kapitálový trh

Kapitálový trh je **trhom strednodobého a dlhodobého kapitálu**, ktorý slúži výlučne na **financovanie investícií, voľne obchodovateľných cenných papierov**.

Subjekty sú podniky, banky, poisťovne, dôchodkové fondy, investičné spoločnosti....

Medzi nástroje kapitálového trhu patria vládne cenné papiere (štátne obligácie nazývané aj bondy /, obligácie spoločností a podnikov, hypotekárne záložné listy, účastiny, atd.

Cenami na kapitálovom trhu sú **kurzy cenných papierov**.

Kapitálový trh možno členiť na primárny a sekundárny.

Na primárnom trhu, - trh nových cenných papierov, sa umiestňunú emitované /vydané/ cenné papiere. Tu získava podnik peniaze na financovanie investícií.

Pred lehotou splatnosti možno cenné papiere **lombardovať** v peňažnom ústave / dať do zálohy / a tak získať krátkodobý úver.

Cenné papiere sa môžu v období od emisie do doby splatnosti ďalej predávať a kupovať na **sekundárnom trhu**, niekedy sa označuje aj ako trh " starých cenných papierov".

Sekundárny trh môže byť **neorganizovaný**, uskutočňovaný na základe inzerátov, medzi príbuznými, známymi a pod., a **organizovaný**. Sekundárne kapitálové trhy sa organizujú dvojakým spôsobom:

1, organizovanie formou **búrz**

2, mimoburzové trhy - voľne prístupné trhy, na ktorých sa predáva väčšina cenných papierov

U nás sa mimoburzový trh s cennými papiermi organizuje prostredníctvom RM-systému.

Devízový trh

Na **devízovom trhu** sa uskutočňujú **devízové transakcie, t.j. nákup alebo predaj jednotlivých národných peňazí za cudzie peniaze**.

Ponuka a dopyt po devízach určujú **devízový kurz** v rámci určitých hraníc, ktoré sú dané charakterom kurzového systému, do ktorého daná krajina patrí.

Kurzový systém sa rozumie súbor pravidiel, dohôd a inštitúcií, podľa ktorých sa uskutočňujú a inkasujú platby v rámci transakcií, ktoré presahujú hranice krajín.

Kurz slovenskej koruny k hlavným voľne vymeniteľným menám sa stanovuje denne na základe koša piatich konvertibilných mien, ktoré sa najviac podieľajú na platobnej bilancii Slovenska.

Devízový kurz možno definovať ako **cenu peňažnej jednotky jednej krajiny vyjadrenú v peňažných jednotkách iných krajín.**

Devízový kurz vyjadruje:

1, určité množstvo základných jednotiek domácej meny, ktoré je priradené k jednotke zahraničnej meny - **priamy kurzový záznam, napr. 1 USD = 30 SK**

2, vyjadruje množstvo základných jednotiek, prípadne zlomok základnej jednotky zahraničnej meny, ktorá je priradená k základnej jednotke domácej meny, napríklad 1 GBR = 1,536 USD.

V tomto prípade ide o **nepriamy kurzový záznam.**

Na Slovensku sa používa priamy kurzový záznam, nepriamy kurzový záznam sa používa napr. v Spojenom kráľovstve.

Na devízový kurz vplýva množstvo faktorov. Patrí k nim napríklad:

- pomer cenových hladín
- clá
- kvóty
- produktivita práce
- inflácia
- domáce a zahraničné úrokové miery

Príčinou pohybu devízových kurzov sú zmeny vo vývoji všetkých faktorov.

Podniky, banky, vlády kupujú devízy na devízovom trhu, ktorý sa označuje ako "velkoobchodný trh". Na ňom sa určujú devízové kurzy, ktoré sa uvádzajú vo finančných správach.

Jednotlivci nakupujú zahraničnú menu na "malobchodnom trhu" od bánk, dealerov a pod. za cenu, ktorá je vyššia ako cena na "velkoobchodnom trhu"

Trh drahých kovov

Trh drahých kovo je reprezentovaný najmä **trhom zlata**, menší význam má **trh striebra a platiny**.

Obchodovanie so zlatom vo veľkom sa sústreďuje vo finančných centrách v Londýne, Zurichu, New Yorku, Frankfurtu, Tokiu a ďalších, kde sa formuje jeho cena.

Ponuka zlata tvorí nová produkcia alebo predaje centrálnych bánk a dopyt - nákupy na menové účely, priemyselné i umelecké spracovanie alebo tezuráciu.

V medzinárodnom obchode sa zlato váži v trojských uniciach /31,1034 g /. Cena trojskej unce je na medzinárodných trhoch pohyblivá. Obchody sa uskutočňujú v zliatkoch / tehľách / s hmotnosťou 350 až 450 trojských uncí, čo je približne 11 až 14 kg. Rýdzosť zlata musí byť najmenej 995 tisícínová a zaručená značkou niektorej poverenje medzinárodnej afinérie.

Poistný trh

Poistný trh všeobecne je **trhom poistenia a zaistenia**. Na poistnom trhu sa stretáva ponuka a dopyt po špecifickom druhu tovaru - po poistnej ochrane.

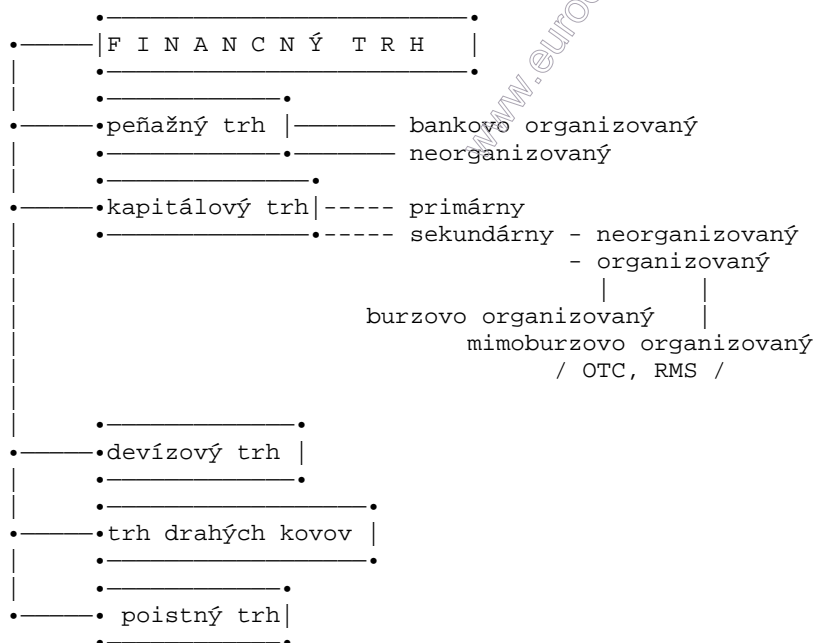
Cenou na poistnom trhu je poistné.

Zvláštnosťou v oblasti poisťovníctva je **podmienená návratnosť a neekvivalenť**.

Poisťovne sa nezaoberajú iba poisťovacou a zaistovacou činnosťou, ale vstupujú aj na ostatné zložky finančného trhu. Súčasne sa stávajú prostredníctvom akciovej formy podnikania spoluvlastníkmi bánk, búrz a pod.

Vzájomná previazanosť existuje aj medzi národným a medzinárodným finančným trhom. Pre súčasnosť je typické splývanie národných a medzinárodných finančných trhov, čo sa charakterizuje ako **globalizácia**, ktorá umožňuje postupne realizovať obchody vo všetkých finančných centrách sveta nepretržite 24 hodín.

zhrnutie:

Cenné papiere - nástroje finančného trhu

Podstata cenných papierov

Cenné papiere môžu byť v **dematerializovanej forme** - uložené v centrálnej registrácii alebo v **listinnej forme** - uschované v centrálnom depozitári - **imobilizované cenné papiere**.

Podstatným znakom cenných papierov, je záznam o majetkových právach, prípadne ďalších právach, ktoré sa s nimi spájajú.

Definícia podstaty listinnej formy cenného papiera je širšia. Okrem toho, že potvrdzujú majetkové práva lebo peňažnú pohľadávku vlastníka na určité plnenie vo či tomu, kto cenný papier emitoval, sú nositeľom právneho nároku, pre ktorého vznik, existencia, prevod a zánik sú v zásade nenahraditeľné. Veriteľ nemôže požadovať bez cenného papiera uspokojenie svojich požiadaviek a dlžník môže odmietnuť plnenie záväzku, ak nie je predložený papier.

Charakteristika niektorých druhov cenných papierov

Cenné papiere možno členiť podľa rôznych kritérií. Najčastejšie používanými cennými papiermi sú dlhopisy a účastiny.

Dlhopisy sú cenné papiere, s ktorými sa spája právo majiteľa požadovať splácanie dlžnej sumy v nominálnych hodnotách a vyplácanie výnosov z nej k určitému dátumu a povinnosť osoby oprávnenej vydávať dlhopisy / emitenta / tieto záväzky splniť. Dlhopisy majú rôznu formu, a to: pokladničných poukážok, depozitných certifikátov, vkladových listov, hypotekárnych záložných listov, obligácií a pod.

Pokladničné poukážky sú dlhopisy, ktoré vydáva štát na krytie krátkodobého deficitu štátneho rozpočtu. Sú splatné za krátku dobu - 3,6,9 mesiacov až 1 rok, výnimočne aj do 3 rokov a sú pevne zúročené. Pokladničné poukážky sa vystavujú spravidla na doručiteľa sú obchodovateľnými cennými papiermi. Štát predáva pokladničné poukážky väčšinou prostredníctvom banky. Banka môže pred lehotou splatnosti vymeniť pokladničné poukážky späť za hotové peniaze, v takom prípade však nevypláca celý úrok.

Depozitné certifikáty vydáva banka výmenou za termínové vklady za zaokrúhlenú sumu. Sú obchodovateľnými listinami, vydávanými prevažne na doručiteľa, ale aj na meno s uvedením dátumu splatnosti, väčšinou v plnej nominálnej hodnote s vyznačením fixnej úrokovej sadzby. Doba splatnosti je zvyčajne po mesiacoch do pol roka.

Vkladové listy emitujú banky a sporiteľne ako potvrdenie o dlhodobom vklade drobným vkladateľom. Peňažné ústavy emitujú vkladové listy s rôznymi podmienkami. Okrem úroku môžu získať aj výhru v rámci zlosovania a pod. Vkladové listy môžu mať i relatívne dlhú dobu splatnosti / nad 10 rokov / a v takom prípade sa môžu predávať aj na burze cenných papierov. V praxi však ich nákup a predaj emitujúce peňažné ústavy obmedzujú.

Hypotekárne záložné listy sú dlhopisy, ktorých krytie sa zabezpečuje záložným právom na nehnuteľnostiach. Sú jedným z druhov hypotekárneho úveru, ktorý banka vypláca dlžníkovi. Pri poskytovaní hypotekárneho úveru formou hypotekárnych záložných listov je výška povolenej pôžičky do 60% založenej nehnuteľnosti.

Obligácie sú dlhopisy obvykle s dlhšou dobou splatnosti, emitované s cieľom získať peňažné prostriedky na dlhšie obdobie. Emitentom obligácií môžu byť rôzne subjekty - štát, mesto, obec, banky, súkromné podniky v priemysle, obchode. Okrem toho existujú aj zamestnanecké obligácie. Ako finanční sprostredkovatelia emisií obligácií fungujú banky. **Emisia obligácií podlieha regulácii finančných orgánov, t.j. pri každej emisii treba požiadať o povolenie.**

Obligácie môžu znieť na meno aj na doručiteľa - prevládajú. Môžu sa vydávať bez záruky a so zárukou, vo forme listinných cenných papierov alebo v dematerializovanej forme. Každá obligácia má svoju splatnosť. Pod splatnosťou sa rozumie deň, kedy je splatná posledná časť dlžobnej sumy vrátane úrokov a iných odmien. Dátumom splatnosti končí život obligácie. V prípade, že majiteľ obligácie potrebuje hotovosť pred lehotou splatnosti, môže ju použiť pri získaní lombardného úveru alebo ju predať na sekundárnom trhu za trhovú cenu - kurz obligácie.

Kurz obligácie na sekundárnom kapitálovom trhu sa vytvára na základe ponuky a dopytu. Na ich vzťah vplyva množstvo faktorov. K najdôležitejším patrí blízkosť výplaty úroku, splátok, výška úrokovej miery, miera inflácie.

Akcie - účastiny sú cenné papiere, s ktorými sa spájajú práva akcionára ako spoločníka podieľať sa na riadení akciovej spoločnosti, na jej zisku a na likvidačnom zostatku pri zániku spoločnosti. Základnou povinnosťou akcionára je splatiť v stanovenej lehote nominálnu hodnotu akcie.

Z hľadiska práv a povinností majiteľa účastiny rozlišujeme **kmeňové /základné / a prioritné akcie**. Kmeňové akcie sú základným druhom akcií. Ich majitelia sú nositeľmi všetkých rizík spojených s podnikaním akciovej spoločnosti. S prioritnými akciami sa spájajú rôzne zvýhodnenia. Môžu sa týkať majetkových oprávnení - vyššej dividendy, jej prednostného vyplácania a atd. Priority sú vylúčené pri hlasovacom práve. Mlžno ich emitovať iba do polovice výšky základného kapitálu akciovej spoločnosti.

Akcie sa môžu emitovať v **dematerializovanej podobe** alebo vo forme **listinných cenných papierov**. Listinná forma akcie sa skladá z pláštá, kupónového hárku a z talónu. Talón je legitímačným listom slúžiacim na vydanie nového kupónového hárku.

Z hľadiska spôsobu a podmienok prevodu sa účastiny delia takto:
1, **účastiny na doručiteľa** - prevod akcie spolu s právami sa na nového majiteľa uskutoční odovzdaním

2, **účastiny (akcie/ na meno** - prevod sa uskutočňuje robopisom a zmenou v zozname akcionárov

Okrem toho existujú aj **zamestnanecké akcie**, s ktorými sa spájajú určité výhody. Možno ich prevádzať iba medzi zamestnancami spoločnosti a zamestnancami spoločnosti, ktorí odišli do dôchodku.

Akcia má **nominálnu hodnotu**, ktorá predstavuje podiel na základnom majetku účastinnej spoločnosti. Na kapitálovom trhu sa predáva za trhovú cenu - **kurz účastiny**, ktorý sa formuje na základe ponuky a dopytu. Ovplyvňuje ho množstvo vnútorných, vonkajších, ekonomických, politických faktorov atď.

$$\text{kurz akcie} = \frac{\text{dividenda}}{\text{úroková miera}} * 100$$

Akcia má dva zdroje výnosu, a to:

a, dividendu / časť zisku určenej na rozdelenie pre účastinárov/

b, zisk zo stúpajúceho kurzu účastín.

$$\text{rendita / výnos účastiny, akcie} / = \frac{\text{dividenda}}{\text{kurz účastiny} - \text{akcie}} * 100$$

Finančné inštitúcie

Medzi dôležité inštitúcie finančného trhu patria banky, sporiteľne, dôchodkové fondy, poisťovne, peňažné burzy, investičné fondy, investičné spoločnosti atď.

Burzy

Vrcholovou inštitúciou finančného trhu je **burza cenných papierov**.

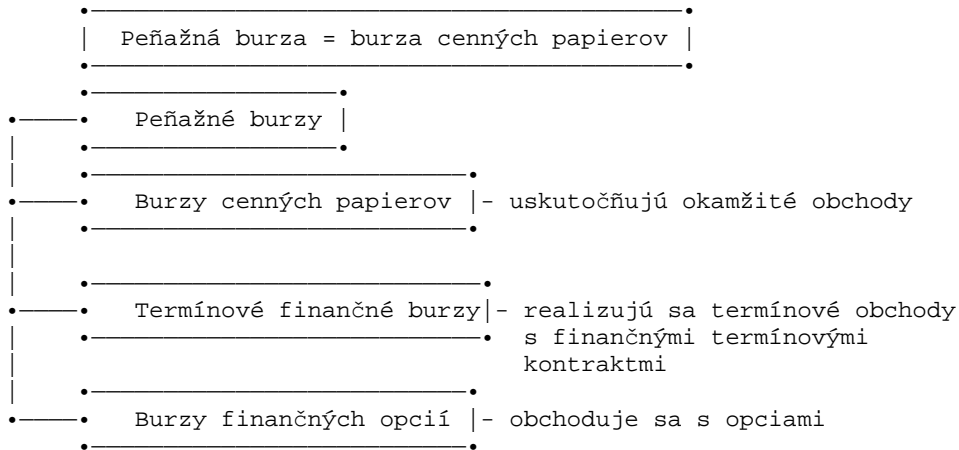
Na burze cenných papierov sa stretáva **ponuka a dopyt po cenných papieroch najväčších "najznámejších" a najbonitnejších spoločností** vytvára sa tu na základe ponuky a dopytu tzv. **"objektívna cena" a zaisťuje likvidita cenných papierov**.

Zákon o burze cenných papierov definuje burzu ako **"právnickú osobu oprávnenú organizovať na určitom mieste a v určitom čase prostredníctvom oprávnených osôb dopyt a ponuku cenných papierov"**.

Burza je zvláštnym trhom, ktorý sa od iných líši:

- 1, **kvalifikáciou návštevníkov** - obchodovať na burze môžu iba osoby, ktoré získajú od burzy na to povolenie, ostatní kupujú a predávajú cenné papiere prostredníctvom členov burzy.
- 2, **koncentráciou a rozsahom obchodov** - obchoduje sa tu vo veľkom
- 3, **obchoduje sa tu na základe kurzov cenných papierov**.

Burzy môžeme členiť z rôznych hľadísk:

- 1, **z hľadiska významu:**
  - * národné burzy
  - * medzinárodné burzy
- 2, **z hľadiska právnej normy**
  - * burzy organizované štátom
  - * burzy založené formou akciovej spoločnosti
- 3, **z hľadiska výpočtovej techniky**
  - * úplné automatizované burzy
  - * čiastočne automatizované burzy
  - * mechanické burzy, kde všetky obchody prebiehajú prostredníctvom osobných kontaktov

Najväčšie burzami na svete sú:

- New York Stock Exchange v USA
- The International Stock Exchange London v Spojenom kráľovstve
- Tokio Stock Exchange v Japonsku

Na Slovensku vznikli dve peňažné burzy v Bratislave

- Burza cenných papierov, Bratislava / BCPB /
- Bratislavská opčná burza / BOB /

Investičné spoločnosti a investičné fondy

Investičné spoločnosti a investičné fondy sú formou kolektívneho investovania.

Investičné spoločnosti sú podniky, ktoré emisiou cenných papierov sústreďujú v investičných fondoch finančné zdroje s cieľom ich spoľahlivého, výnosného a rizikovo rozloženého investovania do rôznych majetkových hodnôt, hlavne cenných papierov.

Úlohou investičných spoločností je spojiť pri podnikaní všetky nasledujúce hľadiská:

- investovať do cenných papierov
- rozložiť riziko z individuálneho neúspechu medzi všetkých podielnikov tým, že sústredený kapitál sa umiestni do diverzifikovanej štruktúry majetkových hodnôt
- vyhovieť emitentom cenných papierov a odkúpou ich účastín, obligácií a iných cenných papierov im umožniť prístup k potrebnému kapitálu na investovanie
- prispôsobiť sa rôzne orientovaným záujmom a individuálnemu vkusu finančných investorov

Investičné spoločnosti u nás môžu mať formu akciovej spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným. Po úplnom splatení svojho základného kapitálu môžu investičné spoločnosti vytvárať **podielové fondy predajom podielových listov. Takto získané prostriedky používajú potom na kúpu cenných papierov alebo ich ukladajú na osobitné účty v banke.**

Podielové fondy môžu byť:

- * **otvorené** - nemajú limitovaný počet vydávaných podielových listov a podielnik má právo na spätný predaj podielových listov investičnej spoločnosti, ktorá je povinná tieto podielové listy kúpiť
- * **uzatvorené** - počet vydávaných podielových listov alebo doba ich predaja sú obmedzené a podielnik nemá nárok na spätný predaj podielového listu investičnej spoločnosti

Investičné fondy zhromažďujú peňažné prostriedky **vydávaním akcií. Takto získané prostriedky potom používajú na kúpu cenných papierov, nehnuteľností, hnutelných vecí alebo na vklady podľa zmluvy o tichom spoločenstve alebo ich ukladajú na osobitný účet v banke.**

Investičné fondy môžu mať rôzne rozloženie majetku.

Rozlišujeme nasledujúce formy:

- dôchodkové fondy - tvoria prevažne zúročiteľno CP
- akciové fondy - skladajú sa prevažne z akcií
- fondy prevažne s národnými cennými papiermi
- fondy prevažne s medzinárodnými cennými papiermi
- nehnuteľnostné fondy - zameriavajú sa na kúpu nehnuteľností
- komoditné fondy - zameriavajú sa na kúpu zlata a drahých kovov atd.

Investovanie prostredníctvom investičných spoločností a investičných fondov sa odporúča hlavne malým investorom, ktorí nemajú dostatok informácií o národnej i svetovej ekonomike, o situácii v jednotlivých spoločnostiach atd.

Cena za správu majetku sa pohybuje medzi 1 až 3 % z majetku.

Finančný trh a jeho inštitúcie podliehajú **štátnemu dozoru**, ktorého cieľom je ochrana investorov.

Oceňovanie investícií na finančnom trhu

Pri rozhodovaní o investovaní kapitálu do cenných papierov sa podnik nemôže obísť bez kvalitných informácií.

Základným predpokladom optimálneho rozhodnutia je znalosť **čistých výnosov**. čisté výnosy dostaneme, ak od hrubých výnosov odpočítame prevádzkové náklady, ako sú napr. provízie pri kúpe cenných papierov, náklady na úschovu, dane, poplatky atd.

Mieru výnosu kapitálu možno určiť ako pomer celkového výnosu k veľkosti investovaného kapitálu.

Faktor času spôsobuje to, že dnešný výnos / zisk / nie je to isté, čo môže rovnaké množstvo peňazí znamenať za rok či päť rokov. Na výnosy pôsobí miera inflácie.

Riziko znižuje výnosy / zisk /, zväčšuje náklady. Prejavuje sa ko zmena, odchýlka od predpokladaných hodnôt a podmienok v ekonomike / napr. prudké zvýšenie cien, zmena úrokových sadzeib, zmena devízových kurzov a pod. /. Je to stupeň neistoty spojený s očakávaným výnosom.

Stupeň likvidity znamená rýchlosť, s akou je investor schopný premeniť cenné papiere na hotové peniaze bez veľkých strát.

Pre každého investora by bola ideálnou investíciou s maximálnym výnosom, minimálnym rizikom a s množstvom okamžitej premeny späť na hotové peniaze.

V skutočnosti však investície, ktoré poskytujú vysoké výnosy, spájajú sa s vysokým rizikom, a naopak bezpečná investícia spojená so slušným výnosom má nízky stupeň likvidity a pod.

Teória portfólia

Teória portfólia rieši otázku, ako investovať kapitál medzi množstvo ponúkaných cenných papierov s neistými výnosmi, aby sa dosiahol čo najväčší očakávaný výnos.

Portfólio je každá kombinácia / sada / investičných možností, do ktorej investor zvažuje investovať svoj kapitál. Portfólio je každý spôsob rozdelenia a investovania kapitálu medzi možné investičné / podnikateľské / projekty s cieľom dosiahnuť očakávaný výnos.

Portfólio môže tvoriť peniaze v hotovosti, termínové krátkodobé, dlhodobé vklady, akcie, obligácie, nehnuteľnosti, umelecké predmety, drahé kory a pod.

Portfólio môže byť:

- * defenzívne - zabezpečujúce
- * agresívne - rastové
- * štandardné

Defenzívne portfolio - obsahuje predovšetkým cenné papiere s fixným výnosom. Tieto garantujú bezpečnosť a výnosy zodpovedajúce úrokovým sadzbám

Agresívne portfolio - obsahuje viac cenných papierov, predovšetkým akcií, ktoré majú predpoklad mnohostranného zhodnotenia investovaných prostriedkov

Standardné portfolio - nie je ani agresívne, ani degresívne

Všetci investori by mali definovať ciele investovania v dlhodobom aj krátkodobom výhľade.